

Ramon Llull

RAIMUNDVS LVLLIVS.
Maioricensis,
Philosophus, Medicus, et Theologus et Sectae, quae Lull-
istarum dicitur, Conditor
Nat. A. 1235. Denat. A. 1315. d. 26. Martij
Ex collectione Friderici Roth-Scholtzji Nuremberg.

Segle XIII

- No existeix divisió del coneixement (ciències i humanitats)
- Això implica una barreja molt gran de coneixements de l'home culte
- Ramon Llull és un beat dedicat a l'oració, la predicació, la creació d'escoles cristianes i redacció de filosofia i teologia, però també un estudiós de les ciències naturals, pedagog, astròleg, amant de la fisiologia humana
- Singularitat: obra característica, identificativa, intenció, passió o projecte intel·lectual
- Tota la seva obra està dedicada a divulgar l'Art, un sistema de pensament de base cristiana, original, que pretén encaminar la humanitat a l'amor de Déu i a la superació de les culpes morals.
- L'Art també serveix per a explicar l'univers en conjunt i per separat.
- Llull es considerava el braç executor d'una voluntat superior.
- Amb aquest objectiu, Llull utilitza totes les formes literàries i en crea de noves.
- No hem d'oblidar, però, que la utilització de Llull de la literatura no és més que un instrument més per aconseguir els seus objectius, una segona intenció per aconseguir la primera, és a dir: estimar, lloar i servir el Creador.

Segle XIII – Geografia cultural

- Punt d'articulació entre el món medieval i el món modern: escenari de transformacions que anuncien els canvis polítics, econòmics, religiosos i culturals a Europa.
- Diplomàcia i comerç envers anexió violenta de dominis estrangers
- L'intercanvi comercial afavoreix l'intercanvi lingüístic i cultural
- Expansió comercial catalana per les costes mediterrànies
- Convivència de cultures i religions
- Estabilitat a les ciutats = naixement d'institucions com les Universitats, escoles de llengües
- El valor de canvi dels diners = materialització de la riquesa = Església i austeritat
- Jueus = riquesa = antisemitisme

Segle XIII – Vida intel·lectual

- Preocupació per la lògica, els raonaments, les discussions, l'abstracció filosòfica
- Fundació de les millors universitats europees: intent d'aplegar sota un tot harmònic un conjunt de singularitats.
- Qüestionament de les teories fideistes (avançament del Renaixement)
- Neix l'esperit modern, que combatrà Ramon Llull per “raons necessàries”
- Afany de saber enciclopèdic de totes les parcel·les del saber medieval (encara no separades)
- Singularitat de l'obra de Ramon Llull com a gènere literari i d'opinions personals
- Gramàtiques especulatives (conjunt de normes i lleis d'articulació lingüística que faran possible l'estructuració i transmissió d'un nou tipus de discurs intel·lectual), la llengua al servei de l'objectiu

Segle XIII – Vida intel·lectual (2)

- La importància del llenguatge i de conèixer el veritable significat dels mots (universals com ara la veritat) concedeix als intel·lectuals del segle XIII la característica de *moderns*.
- Apareix la novel·la com a reflex de la societat, de la veritat. Blanquera i Llibre de Meravelles, primers exponents catalans.
- Literatura de trobadors i l'amor cortès perd força. Les gramàtiques trobadoresques vs gramàtiques especulatives obertes a jocs lingüístics, més originals.
- Progrès de les llengües romàniques i ciència escrita en aquestes llengües, el llatí perd hegemonia, però es manté com a lingua franca d'intercanvi d'idees. Les cultures nacionals adquireixen personalitat pròpia.

Ramon Llull (1232/1233 – 1315/1316)

- El més gran representant de la prosa literària i filosòfica catalanes de l'Edat Mitjana.
- Procedia de família noble i amb possessions. Nascut a Mallorca, centre de tota la seva activitat posterior.
- Viu còmodament com a cortesà, però als 30 anys decideix canviar de vida.
- 5 aparicions de Crist. Canvia les composicions trobadoresques per cants a l'amor diví.
- Es preocupa per la fundació i edificació d'escoles on aprendre els coneixements bàsics per a l'apostolat i la difusió de la doctrina cristiana.
- No ens ha arribat la seva producció primera, però sí veiem un estil pròxim a la poètica trobadoresca.
- Després de la seva preparació en gramàtica, filosofia i teologia, viatja per propagar el contingut dels evangelis.

Ramon Llull – Vida

- Estudia i fa de professor a les Universitats de Montpeller i París.
- S'esmerça en combatre la doctrina averroista (retorn als temes bàsics de la filosofia aristotèlica i a la doble veritat: coses que es poden creure per la fe i d'altres pel camí de la raó)
- Escriu més de 327 obres en àrab, llatí, català i provençal. Dedica cinquanta anys de la seva vida a escriure.
- Es considera un escriptor professional, tot i que no sembla haver des del començament una pretensió estètica.
- La seva obra és desigual literàriament parlant, però dóna una especial importància als *mots* com a elements *significants*.

Ramon Llull – Filosofia

- La seva filosofia és poc original. No era un gran pensador, però sí un escriptor original.
- Influenciat clarament per la filosofia religiosa (franciscana i agustina)
- Coneix els filòsofs àrabs (Averrois)
- Influència de la tradició cabalística (comunitat jueva de Mallorca)
- L'ús de les lletres i l'alfabet als seus llibres amb una valoració mística pròxima a la judaico-cabalística.

Ramon Llull – obra en vers i en prosa

- Llull va ser un poeta notable i un prosista notabilíssim, tant en l'obra literària com a teòrica:

1. La seva obra és primordialment literària: tractament conscient del llenguatge (obres novel·lesques i místiques)

2. Les seves obres filosòfiques i científiques són plenes de recusos literaris i les literàries de reflexions morals i filosòfiques.

3. Primers exemples de prosa poètica a Europa. Recerca amb lògica, difícil d'explicar i intensament sentida. La seva prosa no és un recurs, sinó una necessitat inherent al propi mètode.

Ramon Llull – obra en vers

- Manleva elements de procedència diversa i els introdueix amb un toc personal:

A) Influència de la poesia trobadoresca. Llull havia estat trobador i a partir de les aparicions corregeix especialment els joglars, qui considera que busquen en l'art una satisfacció banal. Llull vol fer servir la literatura com a mitjà per aconseguir el seu ideal: copsar el món d'acord amb la lògica i el sistema teològic-filosòfic cristià més ortodox.

Aprofita l'estil dels trobadors per a les seves composicions d'amor a la Verge, per exemple.

B) Influència de la tècnica literària aràbiga a través de la prosa rimada.

Ramon Llull – obra en vers

C) Influència del moviment místic italià: aprofitament de la poesia i la llengua popular com a mitjà de difusió. Atorga un snetiment dramàtic i íntim a la líria de Llull.

- Destaquen: *Lo Desconhort (1295)*: Expressa la seva crisi de valors, des de la vida cortesana a la religiositat més estricta. Fa un balanç de la seva vida. *El Cant de Ramon (1299)*: Discurs líric del poeta implorant Déu davant la desolació humana. Llull, ja vell, se sent sol i menyspreat pel món. *Lo concili (1311)*: Amb motiu del quinzè concili ecumènic. Demana al món cristià la pràctica de l'oració. *i el Plant de Nostra Dona Santa Maria (1275, 1292)*.

Ramon Llull – Obra en prosa

- L'obra de Ramon Llull en prosa es pot classificar en 4 vessants:

- ❖ Filosòfica
- ❖ Didàctica i religiosa
- ❖ Narrativa
- ❖ Mística

Ramon Llull – Obra en prosa

- Prosa Filosòfica:

- ❖ Ars abreujada d'atrotar veritat (Ars Magna): Principis filosòfics que resolen matemàticament tots els interrogants.
- ❖ Llibre del Gentil e los tres Savis: Un jueu, un àrab i un cristià convencen un savi a creure en un Déu únic i comú. Va ser escrita en àrab.
- ❖ Arbre de sciència: Compendi del saber humà a base de metàfores. Són els famosos arbres lul·lians.
- ❖ Rethorica Nova: Tractat sobre l'art de la persuasió.

Ramon Llull – Obra en prosa

- Prosa didàctica i religiosa

- ❖ Llibre de l'Ordre de cavalleria: Formació del cavaller medieval. Simbologia. Construcció d'una ciència sobre la cavalleria
 - ❖ Influència en les "Partidas de Alfonso el Sabio", "Libro del Caballero et del Escudero (D. Juan Manuel)", "Tirant lo Blanc" (Joanot Martorell), Shakespeare
- ❖ Llibre de Sancta Maria: Diàleg entre Oració i Lausor. Com resar a la Verge Maria. Obra de gran bellesa lírica.
- ❖ Doctrina pueril: Normes sobre com educar els nens

Ramon Llull – Obra en prosa

-Obra narrativa

❖ Lo Romanç d'Evast e Blanquerna

- ❖ Escrit en 2 etapes, possiblement la seva obra narrativa culminant.
- ❖ Són 5 llibres que representen les 5 ferides de Crist i els 5 estats de la vida religiosa.
- ❖ Ramon Llull l'anomena romanç (novel·la)
- ❖ Personatges reals i simbòlics (fe, veritat, seny, devoció), Ramon lo Foll
- ❖ Descripció de l'època amb paisatges molt detallats.
- ❖ Descripció de l'ideal que Llull volia esdevenir a través de Blanquerna
- ❖ Llibre d'Avemaria, Llibre d'Amic e Amat, Art de contemplació (vessant ascètica), Llibre de les meravelles, Llibre de les bèsties (apologia política i social)

Ramon Llull – Obra en prosa

- Obra mística

- ❖ Llibre de contemplació de Déu (origen de la mística de Llull)
 - ❖ Havia de ser el millor llibre del món (més d'1 milió de paraules), escrit per a cristians, jueus i àrabs. Abarca de forma enciclopèdica tota la creació, obra de Déu.
- ❖ Llibre d'Amic e Amat (contingut místic universal)
- ❖ Arbre de filosofia d'amor: Serveix de consol a Filosofia d'Amor, que no té tants servents com a Filosofia de Saber.

Ramon Llull – l'Art

- http://quiestlullus.narpan.net/61_art.html